

NORGES HØYESTERETT

Den 6. september 2022 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Bull, Bergsjø og Steinsvik i

HR-2022-1696-U, (sak nr. 22-105650STR-HRET), straffesak, anke over beslutning:

A (advokat Annichen Rye-Holmboe)

mot

Påtalemyndigheten

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens ubegrunnede beslutning om ikke å gi samtykke til ankebehandling i sak om brudd på smittevernloven, jf. straffeprosessloven § 321 første ledd.
- (2) Politimesteren i Troms utferdiget 25. oktober 2021 forelegg mot A for overtredelse av smittevernloven § 7-12, jf. covid-19-forskriften § 24, jf. smittevernloven § 4-3, jf. covid-19-forskriften § 4, jf. § 5, jf. § 5a og § 4d. Grunnlaget for tiltalen var at A, som kom fra Sverige via Finland til Norge, unnlot å reise til karantenehotell (post I) og motsatte seg testing for covid-19 (post II). Forelegget ble ikke vedtatt og trådte i stedet for tiltalebeslutning, jf. straffeprosessloven § 268.
- (3) Nord-Troms og Senja tingrett avsa 25. mars 2022 dom med slik domsslutning:

«A, er født 00.00.1961, dømmes for overtredelse av smittevernloven § 7-12, jf. covid-19-forskriften § 24, jf. smittevernloven § 4-3, jf. covid-19-forskriften § 4, jf. § 5, jf. § 5a og smittevernloven § 7-12, jf. covid-19-forskriften § 24, jf. smittevernloven § 4-3, jf. covid-19-forskriften § 4d til å betale en bot på 30 000 – trettitusen – kroner, subsidiært fengsel i 25 – tjuefem – dager.»
- (4) A anket dommen til lagmannsretten. Anken gjaldt bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet, lovanvendelsen og saksbehandlingen. Hun anførte blant annet at det ikke forelå rettslig grunnlag for å pålegge henne innreisekarantene og testing. Videre gjorde hun gjeldende at reglene om test- og karanteneplikt utgjorde uforholdsmessige inngrep som krenket hennes grunnleggende menneskerettigheter, samt at reglene manglet vitenskapelig grunnlag.

- (5) Hålogaland lagmannsrett avsa 8. juni 2022 beslutning med slik slutning:
- «Det gis ikke samtykke til at anken fremmes.»
- (6) Lagmannsretten begrunnet ikke beslutningen, jf. straffeprosessloven § 321 første og fjerde ledd.
- (7) A har anket beslutningen til Høyesterett. I støtteskrivet er det blant annet anført at lagmannsrettens beslutning skulle vært begrunnet. Det er lagt ned påstand om opphevelse av beslutningen.
- (8) *Påtalemyndigheten* har ikke funnet grunn til å kommentere anken eller støtteskrivet. Det er gjort gjeldende at lagmannsrettens beslutning er korrekt.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling, jf. straffeprosessloven § 321 femte ledd.
- (10) Det er i denne saken bare påstått og idømt bot. Anke til lagmannsretten kan da bare fremmes hvis det foreligger særlige grunner, jf. straffeprosessloven § 321 første ledd. Avgjørelsen skal begrunnes når særlige grunner tilsier det, jf. fjerde ledd andre punktum. Ankeutvalget kan prøve om slik begrunnelse skulle vært gitt, jf. HR-2022-552-U avsnitt 11.
- (11) I Rt-2012-1047 avsnitt 12 uttales følgende om vilkåret «særlige grunner» i straffeprosessloven § 321:
- «Når lagmannsretten samtykker i ankebehandling fordi 'særlige grunner' tilsier det, er det ikke nødvendig å begrunne samtykket. Det er altså i enkelte tilfeller hvor lagmannsretten kommer til at det ikke foreligger 'særlige grunner' og dermed ikke henviser saken til ankebehandling at det må gis en begrunnelse. Dette innebærer at det også for kravet om begrunnelse har betydning når det kan foreligge en 'særlig grunn' til å samtykke i ankebehandling. Om det uttales det i Ot.prp. nr. 78 (1992–1993) side 83 gjennom et sitat fra NOU 1992:28 side 144:
- 'Slike særlige grunner kan være at avgjørelsen er særlig tvilsom, at den har betydning utenfor den foreliggende sak, eller at den har særlig store konsekvenser for siktede. Det siste kan f.eks. skyldes botens eller inndragningens størrelse, avgjørelsens konsekvenser for domfeltes stilling eller at domfellelsen medfører en særlig belastning, f.eks. hvor det er idømt bot for uaktsom tilsidesettelse av sikkerhetsforskrifter i forbindelse med en dødsulykke. Selv om det skulle foreligge slike forhold, vil imidlertid retten kunne nekte samtykke når den finner det klart at anken ikke vil føre frem, slik at den ville ha blitt nektet fremmet i medhold av annet ledd dersom samtykke ikke hadde vært nødvendig.'»
- (12) Tingretten la blant annet til grunn at test- og karanteneplikten for innreisende ikke utgjorde uforholdsmessige inngrep i strid med EMK artikkel 8 eller Grunnloven § 102. I den forbindelse viste tingretten til drøftelsene og konklusjonene i TOIN-2021-103937 og TFNO-2021-120542, men uten at det ble gitt en nærmere begrunnelse for hvorfor disse vurderingene skulle legges til grunn i den foreliggende saken.

- (13) Straffesaken mot A reiser uavklarte og komplekse problemstillinger om forholdet mellom smittevernloven og overordnede normer i Grunnloven og EMK, herunder forholdsmessighetsspørsmål. Ankeutvalget utelukker heller ikke at saken reiser EØS-rettslige problemstillinger. Utvalget viser blant annet til NOU 2022: 5 *Myndighetenes håndtering av koronapandemien – del 2* side 196, der det fremgår at Justisdepartementet stilte spørsmål ved lovgrunnlaget for kravet om opphold på karantenehotell.
- (14) Samlet medfører de ovennevnte forhold at «særlige grunner» tilsier at lagmannsretten skulle ha begrunnet beslutningen, jf. straffeprosessloven § 321 fjerde ledd andre punktum. Lagmannsrettens beslutning om ikke å samtykke til å fremme anken må etter dette oppheves.
- (15) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens beslutning om ikke å samtykke til å fremme anken oppheves.

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Henrik Bull
(sign.)

Kine Steinsvik
(sign.)